

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **F. K.**, zast. JUDr. Jiřím Císařem, advokátem, se sídlem Hrnčířská 55/14, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 10. 2008, č. j. 42 Cad 257/2007 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna zástupci žalobce JUDr. Jiřímu Císařovi, advokátovi, **se stanoví** ve výši 1920 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 15. 10. 2007, č. j. 670 504 0177. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žalobcovu žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění s tím, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění, neboť v rozhodném období od 26. 1. 1995 do 25. 1. 2005 získal pouze 4 roky a 4 dny doby pojištění.

Rozsudkem napadeným kasační stížností Krajský soud v Ústí nad Labem uvedené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že spis žalované je značně nepřehledný a obsahuje rozdílné údaje v jednotlivých osobních listech důchodového pojištění. Ostatně i sama žalovaná v rozporu s odůvodněním svého rozhodnutí uvedla ve vyjádření k žalobě, že žalobce získal dobu pojištění jen v rozsahu 3 roky a 129 dnů a že doba studia od 1. 1. 1996 byla chybně vykázána jako doba pojištění; podle žalované však toto pochybení nemohlo mít vliv na výrok jejího rozhodnutí. Krajský soud následně zjistil i další rozdíly v údajích vykazovaných v listu důchodového pojištění ze dne 16. 11. 2006 a ze dne 10. 10. 2007. V listu ze dne 16. 11. 2006 je doba od 1. 1. 1986 do 30. 9. 1986 uvedena jako 273 dnů zaměstnání. To však list ze dne 10. 10. 2007 neobsahuje. Tento list naopak obsahuje údaj o době od 26. 1. 2002 do 31. 12. 2002 - 340 dnů uchazeče o zaměstnání. Takový údaj ovšem zase neobsahuje list ze dne 16. 11. 2006, jenž pro změnu obsahuje, na rozdíl od listu ze dne 10. 10. 2007, dobu od 8. 6. 2002 do 31. 12. 2002 jako 207 dnů uchazeče o zaměstnání. Obdobné nesrovnalosti krajský soud shledal i v listech důchodového pojištění ze dne 16. 11. 2006 a ze dne 18. 7. 2006.

Krajský soud považoval v projednávané věci za nesporné, že žalobce byl ke dni vydání rozhodnutí žalované plně invalidní, a to od 25. 1. 2005, sporná zůstala otázka splnění potřebné doby pojištění, jež v žalobcově případě činí 5 let zjišťovaných z posledních 10 roků před vznikem plné invalidity. Soud žalované vytkl, že nedostala povinností své rozhodnutí náležitě odůvodnit. Je nezbytné, aby odůvodnění rozhodnutí obsahovalo srozumitelné a vyčerpávající informace nejen o zjištěném skutkovém stavu, ale i úvahy o aplikaci příslušných zákonných ustanovení. K vyjádření žalované o chybném výpočtu doby pojištění (nesprávné označení doby studia) soud sdělil, že tento výpočet na konečném výroku rozhodnutí žalované nemůže ničeho změnit, pokud jsou ovšem tyto údaje správné. Z rozhodnutí žalované však není zřejmé, jaké doby pojištění započítala a z jakých podkladů vycházela. Obsah soudu předloženého správního spisu neumožňuje správnost rozhodnutí přezkoumat. Žalobou napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Tento rozsudek žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002, soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel tvrdí, že krajský soud pochybil při výkladu § 40 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel má za to, že podle tohoto ustanovení se pro splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod započítává doba studia před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky. Tato doba by při započtení stěžovateli byla dostatečná pro splnění potřebné pětileté doby pojištění. Dále stěžovatel považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný, neboť se krajský soud v jeho odůvodnění nedostatečně vypořádal s argumenty obsaženými v žalobě a s námitkami vznesenými při jednání před krajským soudem týkajícími se interpretace § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Stěžovatel navrhuje, aby byl rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z obsahu kasační stížnosti je tedy patrné, že stěžovatel krajskému soudu na jedné straně vytýká nezákonnost jeho rozsudku spočívající v tom, že v jeho odůvodnění chybně vyložil § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], na straně druhé pak vadu řízení záležející v tom, že v odůvodnění svého rozsudku se krajský soud opomněl vypořádat se stěžovatelovou argumentací [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Kasační stížnost je nepřipustná.

Vzhledem k tomu, že v projednávané věci, byla kasační stížnost podána účastníkem, který byl v řízení před krajským soudem procesně úspěšný, zabýval se nejprve Nejvyšší správní soud tím, zda jde o kasační stížnost přípustnou. Zde je především nutno konstatovat, že zákon explicitně nevylučuje, aby byla kasační stížnost podána i účastníkem, jehož návrhu bylo krajským soudem v meritu vyhověno. Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je nicméně nepřipustné, aby kasační stížnost směřovala jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu. Jakkoli je povinností soudu o důvodech jím vydaného rozhodnutí pojednat v jeho odůvodnění (§ 54 odst. 2 věta první s. ř. s., § 157 odst. 2 občanského soudního řádu ve spojení s § 64 s. ř. s.), nelze nepochybně pojmy „důvody rozhodnutí“ a „odůvodnění rozhodnutí“ ztotožňovat. Z dikce § 104 odst. 2 s. ř. s., je zřejmé, že výluka přezkumu rozhodnutí krajských soudů směřuje na případy, kdy stěžovatel netvrdí, že výrok napadeného rozhodnutí měl být jiný, přičemž současně brojí jen proti konkrétním důvodům, o nichž krajský soud tento výrok v odůvodnění opřel. Jinými slovy: jde o případy, kdy se stěžovatel domáhá jiného právního hodnocení věci při zachování stávajícího výroku rozhodnutí krajského soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2003, č. j. 2 Ads 57/2006 - 48, dostupný

na www.nssoud.cz). Tato výlučka tedy, při důsledném jazykovém výkladu § 104 odst. 2 s. ř. s., evidentně nedopadá na případy, kdy krajský soud (k řádně uplatněné žalobní námitce) důvody svého rozhodnutí neuvedl srozumitelným způsobem, neboť takové rozhodnutí je nepřezkoumatelné a je tedy pojmově vyloučeno s jeho „důvody“ jakkoliv právně polemizovat. Nemůže též dopadat na případy kdy je kasační stížností namítána vada řízení, která mohla mít vliv na zákonnost meritorního rozhodnutí, zahrnujíc v to i případ, kdy se krajský soud s některou žalobní námitkou v odůvodnění svého rozhodnutí vůbec nevypořádal. Z logiky věci není při tomto výkladu též vyloučeno, aby kasační stížností byla procesně úspěšným účastníkem namítána zmatečnost řízení před krajským soudem.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu však při interpretaci předmětného procesního ustanovení nelze ustát pouze na prostém jazykovém výkladu a je nutno zohlednit též povahu samotného kasačního řízení. Ústavně konformním je totiž pouze takový výklad textu zákona, který zohledňuje v něm vyjádřenou právní normu, a to i za situace, kdy se text jeví jako jednoznačný a určitý (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, in Sběrka nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. č. 9, náleží č.163, str. 399 a náleží ze dne 14. 3. 2007, sp. zn. II. ÚS 136/06, dostupný na www.nalus.cz).

Řízení o kasační stížnosti je řízením o mimořádném opravném prostředku (§ 102 věta první s. ř. s.), a proto jednou ze zásad, na nichž je vystavěno, je i zásada subsidiarity. Kasační stížnost je tak v rámci řízení před obecnými soudy krajním prostředkem k ochraně práv, a je proto vyhrazena jen pro případy nejzávažnějších tvrzených případů nezákonnosti. Z tohoto pohledu je tedy zřejmé, že vyloučil-li zákonodárce z přezkumu případy některých rozhodnutí, s nimiž lze nepochybně zasah do sféry subjektivních práv jejich adresátů spojovat (např. již výše zmiňované rozhodnutí, kterým bylo účastníkovi uloženo nahradit náklady řízení), musí být z tohoto přezkumu tím spíše vyloučeny případy, kdy by i případný úspěch v řízení o kasační stížnosti nemohl vést ke změně v právním postavení stěžovatele. Zcela jasně se v tomto směru vyjádřil i Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 16. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 483/03 (nepublikováno), kdy v souvislosti s kasační stížností podanou jen proti důvodům rozhodnutí krajského soudu konstatoval, že „*v situaci, kdy obecný soud zcela vyhověl žalobnímu petitu stěžovatelky, nemohl tento svým rozhodnutím zasáhnout do jejich základních práv a svobod, neboť jí přiznal jen to, čeho se sama před obecným soudem domáhala*“. Posuzovaný postup Nejvyššího správního soudu, který kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, tak byl shledán jako plně ústavně konformní.

Ve světle těchto závěrů tedy nelze než ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. vyložit tak, že nepřijatelnou je kasační stížnost, kterou se stěžovatel ve svém důsledku nedomáhá jiného výroku rozhodnutí krajského soudu, bez ohledu na to, o který z případů výše zmiňovaných se jedná.

V projednávané věci však stěžovatel nesprávnost výroku krajského soudu nenamítá. Kritizuje odůvodnění napadeného rozsudku ve dvou směrech: jednak vyčítá Krajskému soudu v Ústí nad Labem nesprávný výklad § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, jednak to, že se jmenovaný soud nevypořádal s argumentací a námitkami vznesenými v žalobě, resp. při jednání.

Zde je třeba připomenout, že Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodnutí žalované zrušil pro nepřezkoumatelnost tkvící v nedostatku důvodů. Za této situace je pojmově vyloučeno, aby se krajský soud zabýval námitkami stěžovatele pojatými do žaloby či vznesenými později při jednání. Není-li totiž rozhodnutí správního orgánu přezkumu schopné, nelze usuzovat na důvodnost či nedůvodnost námitek vůči němu vznesených (viz např. rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 – 35, publ. pod č. 359/2004 Sb. NSS: „Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí. K tomu, aby soud takový závěr učinil, není zapotřebí, aby žalobce nepřezkoumatelnost namítal; dojde-li soud k závěru, že napadené správní rozhodnutí je nepřezkoumatelné, zruší je, aniž se žalobcovými námitkami musí věcně zabývat.“).

Námitka vytýkající krajskému soudu chybnou interpretaci § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se s napadeným rozsudkem zcela míjí. Stěžovatel spatřuje v odůvodnění napadeného rozsudku to, co v něm není vůbec obsaženo. Krajský soud se totiž výkladem tohoto ustanovení nikterak nezabýval (ostatně za situace, kdy dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované, se jím pojmově ani zabývat nemohl, resp. nemohl svou případně zaujatou interpretaci tohoto ustanovení položit jako rozhodovací důvod). Tato námitka tudíž nenalézá v napadeném rozsudku jakýkoli věcný podklad.

Za nastalé situace soudní řád správní neposkytuje jinou možnost než kasační stížnost v souladu s § 46 odst. 1 písm. d) ve vazbě na § 104 odst. 2 s. ř. s. odmítnout jako nepřipustnou.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, jestliže kasační stížnost byla odmítnuta.

JUDr. Jiří Císař, advokát, byl stěžovateli ustanoven usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2009, sp. zn. 4 Ads 22/2009. Odměna mu byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za tyto úkony náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 2 x 500 Kč podle § 9 odst. 2 a § 7 bod 2 advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 1600 Kč. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se jeho odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 20 % z částky 1600 Kč, tj. 320 Kč. Zástupci stěžovatele tak bude vyplacena částka 1920 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu